

Erfarenheter från ägarskiften i medelstora familjeföretag

Mattias Nordqvist

Professor i företagsekonomi

Föreståndare Center for Family Enterprise and Ownership (CeFEO)
Internationella Handelshögskolan i Jönköping, Jönköping University

Gästprofessor i företagsekonomi
SLU Alnarp

Familjeföretag är vår vanligaste företagsform

Familjeföretag är unika

Familjen

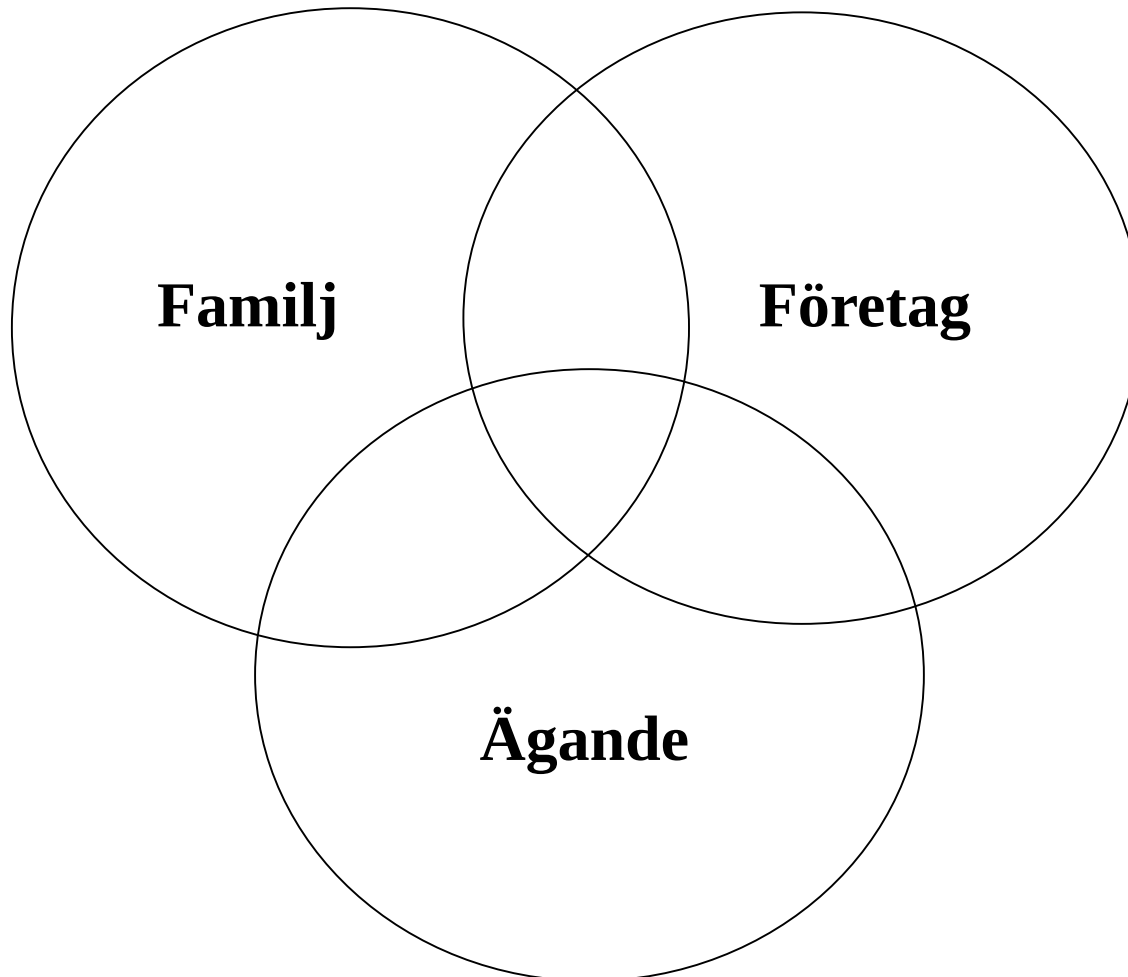

Företaget

Icke-finansiella/
finansiella mål

Överlappning skapar fördelar och nackdelar

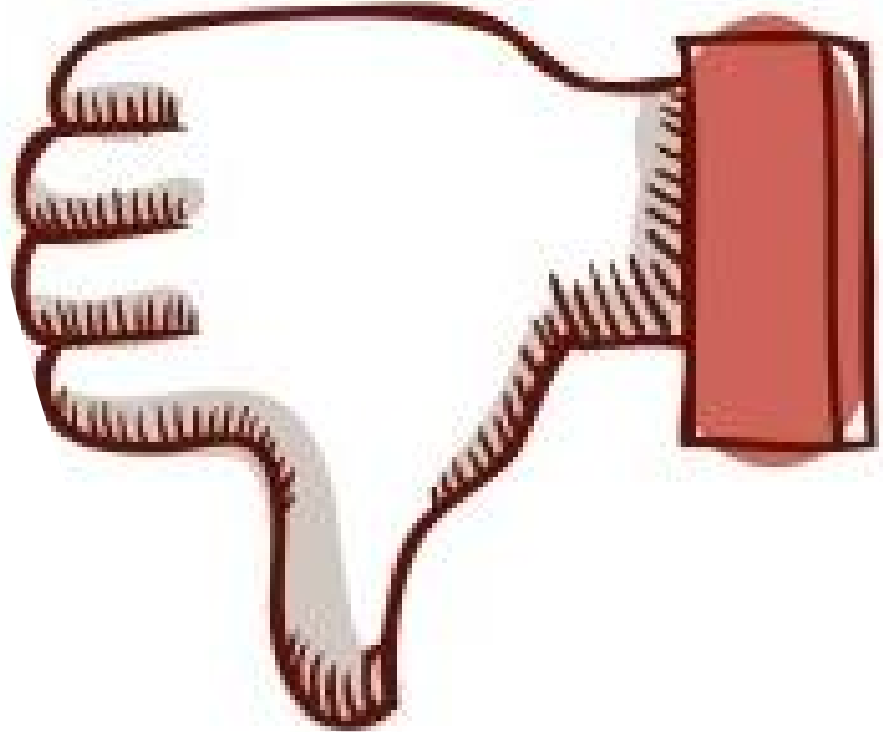
Familjeföretagets fördelar

- Långsiktighet som bygger på generationstänkande
- Omtanke för intressenter och vilja att bidra till något större
- Privata prioriteringar skapar engagemang och identitet
- Stor kunskap om produkter och kunder skapar trovärdighet

Familjeföretagets nackdelar

- Brist på kapital och resurser skapar svag utvecklingstakt
- Informell organisation skapar osäkerhet och oklara roller
- Nepotism kan leda till missnöje och kompetens brist
- Familieintressen och konflikter spiller över på företaget

Böndernas sak är vår
Crister Stark

Företagsutveckling genom internt ägarskifte

Svenskt jordbruk är pressat av handelshinder, regler och krav men vi har en framtid då vi har tillgång på vatten som kommer att vara en stor bristvara i framtiden.

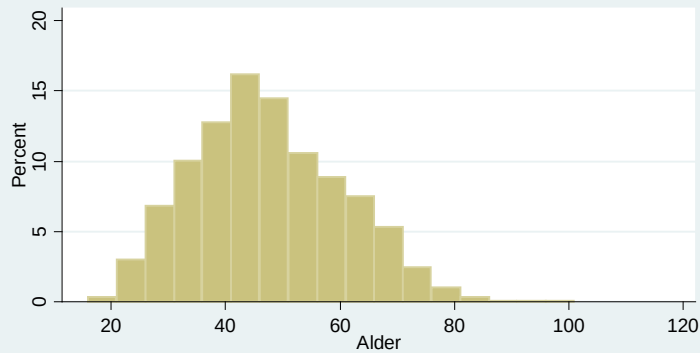
Olof Hermelin

Varför är ägandet viktigt?

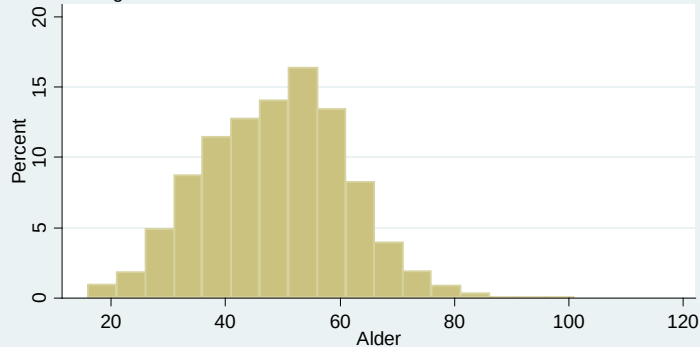
- Sveriges ekonomi står inför en stor strukturomvandling
 - Många ägare är 55-70 år gamla
- Ägarskiften skapar utmaningar och osäkerhet för människor, företag, familjer, kommuner och regioner
- Ägandet styr de mål, värderingar och visioner ger spelregler och skapar företagets konkurrensförmåga
- Nya ägare kan bidra med nya resurser, tankesätt och idéer. En källa till förnyelse

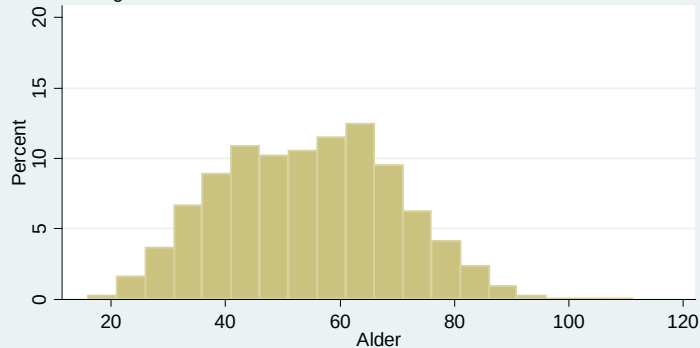
Åldersstruktur bland egenföretagare

The age distribution of all business owners in 1990

The age distribution of all business owners in 2000

The age distribution of all business owners in 2007

Medelålder: 46,86

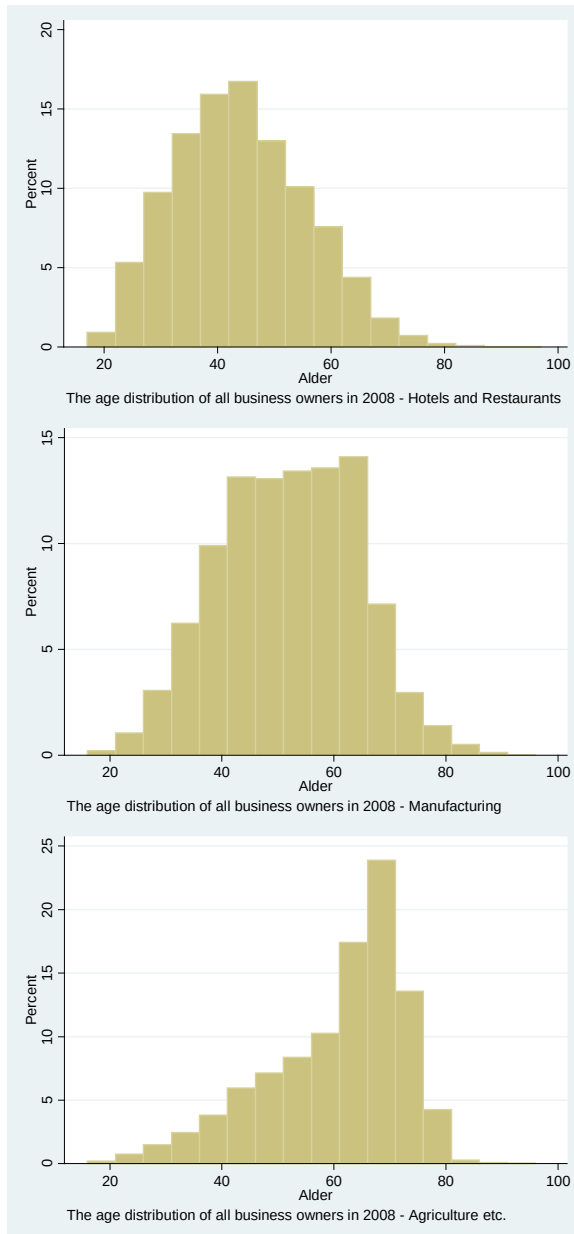
Antal företagare över ≥ 60 år: 19%

Medelålder: 48,25

Antal företagare över ≥ 60 år: 18%

Medelålder: 53,93

Antal företagare över ≥ 60 år: 38% (34%)

Hotell och restaurang

Tillverkning

Jord- och skogsbruk

Forskning visar att typ av ägarskifte påverkar konkurrensförmåga

- Företag som skiftas till nya externa ägare får bättre vinstmarginal och försäljningstillväxt på kort sikt
- Företag som skiftas internt (till familj eller anställda) överlever längre och presterar bättre på lång sikt

Varför ägarskiften misslyckas

- Brist på skiftesförberedelser, långsiktig plan och vision
- Olika syn på ägarskiftet inom familjen skapar konflikter
- Tidigare ägare klarar inte av att lämna över
- Saknas lämpliga nya ägare och svårt att hitta/förhandla med nya externa ägare
- Konflikter mellan tidigare ägare och nya ägare avseende framtiden

Råd vid ägarskiftet

- Hög rösten och påtala behov av förändring. *Se förändring som en möjlighet.*
- Se skiftet som *en process* som får ta tid – *skapa en vision*
- Säkerställ att inblandade personer är beredda att lämna respektive ta över företaget – *etablera en dialog.*
- Var medveten om och undvik de problem som uppstår vid *"halvt skifte"*
- Sök *inspiration utifrån* och gärna från andra branscher. Anlita *olika rådgivare* för "mjuka frågor" och "tekniska lösningar" i ägarskiftet

Diskussionsfrågor

- Vad är unikt med ägarskiften i lantbruksföretag (som i väldigt stor majoritet är familjeföretag)?
- Lämnar ägare av lantbruksföretag över ovanligt sent till nya ägare? Varför?
- På vilka sätt kan ägarskiften som bidrar till lantbruksföretagets lönsamhet och utveckling underlättas?

**Tack så
mycket!**

Kontakt:

- mattias.nordqvist@slu.se
- Twitter: profmnordqvist